

Přílohy k profilu Broumovska

Průzkum podnikatelského prostředí

V prosinci roku 2003 proběhl průzkum podnikatelského prostředí na Broumovsku. Průzkum probíhal technikou řízených rozhovorů a dotazníkovým šetřením, bylo upřesněno znění otázek a po dohodě v regionu byly vytipovány firmy, kterým bude nabídnuta možnost zapojit se do tohoto průzkumu.

Průzkum byl veden takovým způsobem, aby se stal reprezentativním vzorkem pro zmapování kvality místního podnikatelského prostředí těch, kteří v dané lokalitě investují a vytvářejí pracovní příležitosti pro jeho obyvatele.

Cílem průzkumu podnikatelského prostředí bylo poskytnutí aktuálních, plně reprezentativních a hodnověrných informací dostatečně široké řady zástupců podnikatelské sféry o přístupu k ekonomickým a dalším obecným podmínkám ve městě.

Celkem bylo osloveno 19 firem, jejichž působiště podnikání je v Broumově a jeho bezprostředním okolí (Olivětín) a v Teplicích nad Metují a okolí.

Výběr dotázaných společností dle oborového členění (OKEČ)

Obor činnosti respondentů dle OKEČ	Počet respondentů
Zpracovatelský průmysl	7
Obchod, výroba pro osobní spotřebu	4
Stavebnictví	4
Ubytování a stravování, veřejné služby	1
Ostatní veřejné služby (svoz odpadu)	1
Vzdělávání	1
Doprava	1

38% oslovených firem bylo z oboru zpracovatelského průmyslu (kovovýroba, dřevařská společnost, papírenská výroba, výroba nealkoholických nápojů, výroba tužek, aj.). Společnosti s oborovým členěním stavebnictví, obchod a drobná výroba pro osobní spotřebu činily dohromady 42% dotázaných (celkem 8 firem). Dále byly tázány po 1 společnosti z oboru ubytování a stravování, vzdělávání, dopravy a ostatních veřejných služeb, které tvořily celkem 20% respondentů.

Stav podnikání

Významným faktem je, že přímo v mikroregionu Broumovsko svoji činnost provozuje 63% dotázaných společností, 5% firem má své sídlo mimo tuto lokalitu, ale v Královéhradeckém kraji a 32% má své ředitelství jinde v České republice. 60% dotázaných společností je ve stoprocentním vlastnictví zahraniční osoby, které zaměstnávají 767 zaměstnanců (toto číslo je vysoké proto, že mezi respondenty se vyskytovala jedna významná firma, která má mnoho pracovníků).

Povaha podnikání, nejvýznamnější zákazníci

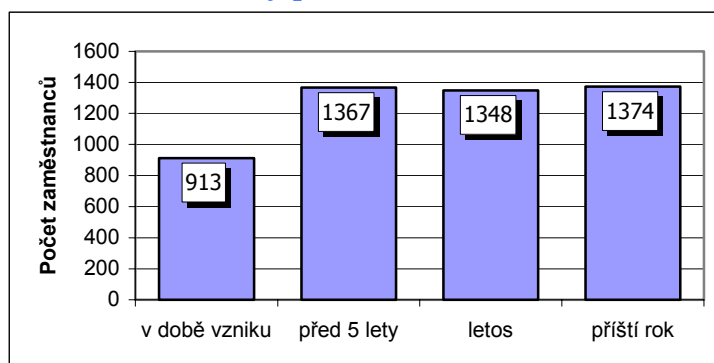
Nejvýznamnější zákazníky, kteří pocházejí z České republiky, uvedlo na Broumovsku 79% dotázaných společností. Se zahraničím nejvýrazněji obchodují 4 firmy, v nichž ovšem pracuje 62% zaměstnanců. Místní ekonomika je tedy jen částečně exportně orientovaná.

Na otázku, zda je na Broumovsku významná koncentrace firem obdobného oborového zaměření jako u dotázaných společností odpovědělo pouze 26% firem, že ano. Ostatní nemají pocit ohrožení svého podnikání z důvodu přítomnosti místní konkurence.

Pracovní síla a zaměstnanost

Celkový počet zaměstnanců na úplný úvazek ve sledovaných 19 společnostech je 1348. Srovnávat tento počet pracovníků s jejich počtem v době vzniku firmy je zavádějící, neboť společnosti byly zakládány v různém časovém období.

Celkový počet zaměstnanců

Jistou informací o vývoji počtu pracovních sil ve sledovaných podnicích však získáme, srovnáme-li počet zaměstnanců za tři časové období. Celkový počet pracovních sil ve sledovaných podnicích se v průběhu 5-ti let mírně snížil pouze o cca 1,4% (z počtu 1367 před 5-ti lety na letošních 1348 zaměstnanců). Naopak na příští rok společnosti předpokládají zvýšení o 1,9% (na 1374 pracovníků).

Z výše zmíněného celkového počtu pracovních sil dotázané společnosti uvádějí 76% kvalifikovaných zaměstnanců a odhadem 55% svých pracovníků mladších 40-ti let. Na druhé straně ovšem plných 47% společností trpí nedostatkem kvalifikované pracovní síly.

Společnosti srovnávaly průměrnou mzdu svých zaměstnanců s celorepublikovým průměrem za 1. pololetí r. 2003 (kt. činila 15 895 Kč/měsíc). Téměř tři čtvrtiny společností (73,7%) určilo mzdu jako nižší, než je celorepublikový průměr a 15,8% firem uvedlo průměrnou mzdu svých zaměstnanců stejnou s republikovým průměrem. V těchto společnostech pracuje 57% pracovníků. Pouze 5% sledovaných společností uvedlo svoji mzdu vyšší, než je její průměr v České republice.

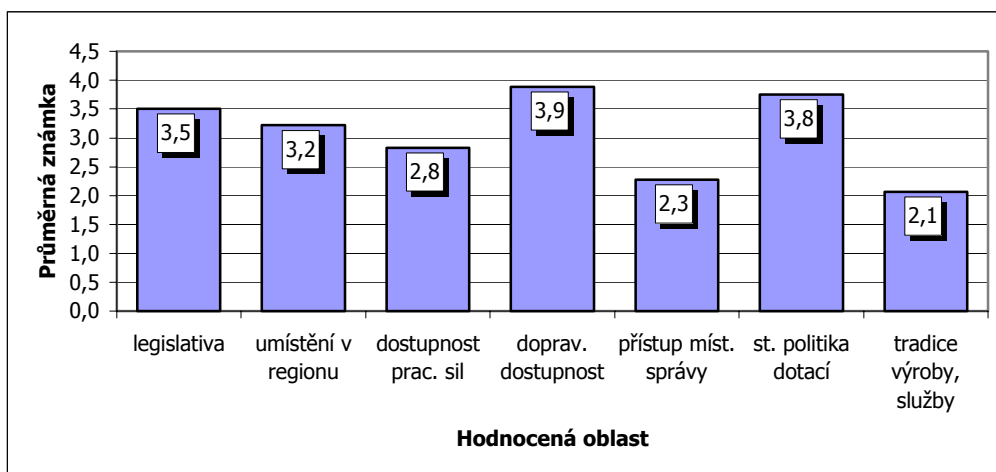
Zařízení společností ve městě

Téměř všechny dotázané společnosti (87%) vlastní nemovitost, ve které podnikají a také mají dostatečně velký pozemek ve svém vlastnictví pro případnou expanzi. Z tohoto počtu pouze cca 50% dotázaných modernizovalo anebo rekonstruovalo v minulých 5-ti letech své prostory a zhruba stejný počet se chystá v průběhu příštích 1 – 4 let na inovaci své výroby, případně rozšířit své služby – ovšem vše závisí na konkrétních požadavcích zákazníků. Významnou roli v tomto případě jistě sehráje změna podnikatelského klima po vstupu České republiky do Evropské unie. Potěšitelným faktem je, že pouze dvě ze sledovaných společností se hodlá přestěhovat (z důvodu nevyhovujících prostor), ovšem ne mimo území mikroregionu Broumovsko.

Podmínky pro podnikání, faktory, působící na rozvoj firem

V případě posouzení všeobecných podmínek pro podnikání v mikroregionu Broumovsko a v celé České republice šetřené společnosti tyto podmínky hodnotily v obou případech průměrnou známkou 3. Na druhé straně ovšem v několika konkrétních případech se vyskytly firmy, které hodnotily situaci v podnikání na Broumovsku jako nedostatečnou - známka 5 (dvě společnosti z oboru činnosti obchod a služby) a jedna společnost (obor vzdělávání) označila podmínky podnikání na Broumovsku za výborné.

Průměrné známky při hodnocení faktorů, ovlivňujících podnikání ve městě

Pro posouzení faktorů pro rozvoj podnikání byla velmi negativně hodnocena dopravní dostupnost mikroregionu (známka 3,9) a státní politika dotací (známka 3,8). Také úroveň legislativy v České republice je hodnocena poměrně špatně (známka 3,5). Naopak pozitivně společnosti vnímaly přístup místní správy k podnikům a hodnotily ji známkou 2,3. Nejlepší známku (2,1) získala tradice výroby či služby v mikroregionu.

Přínosy a překážky podnikání ve městě

V případě hodnocení největších přínosů či překážek podnikání v mikroregionu Broumovsko dotázané společnosti odpověděly následovně: jako velký přínos svého podnikání právě v této lokalitě vidí především ve znalosti místního podnikatelského prostředí a v tradici podnikání, v malé konkurenci ostatních firem obdobného charakteru podnikání a relativní dostupnost levné pracovní síly. Kladně je též hodnocen sezónní příliv turistů (i zahraničních) a s tím související částečné zvýšení kupní síly v této době.

Jako nejčastější překážky v podnikání společnosti uvedly: „odříznutí“ Broumovska od republiky – velká vzdálenost a špatná kvalita státní příjezdové komunikace, což je důsledkem vyšších nákladů na dopravu i dováženého a vyváženého zboží. Další často zmiňovanou překážkou je malá kupní síla a vyšší nezaměstnanost (ovšem v protikladu s již dříve citovaným nedostatkem kvalifikované pracovní síly) a také odliv mladé generace. Některé firmy též negativně hodnotí svoje umístění v Chráněné krajinné oblasti Broumovsko, ovšem jedná se spíše o menší společnosti zejména z oboru stavebnictví a dopravy.

Své výhrady uvádějí zejména z důvodu nastolení závazných omezujících podmínek pro podnikání, a tím ztížené možnosti konkurovat firmám, podnikajícím mimo území CHKO. Větší firmy mají své výrobní programy vzhledem k CHKO již vyřešeny a nepociťují omezení z této strany.

Náměty na zlepšení stavu podnikání ve městě:

- snížit byrokracii na úřadech, zvýšit pružnost jednání na úřadě;
- zvýšit motivaci mladých lidí usídlit se v mikroregionu;
- zajistit cenově dostupné bydlení, a tím i kvalitnější výběr zaměstnanců;
- zajistit kvalitnější dopravní dostupnost – rozšíření spádové oblasti;
- podpořit vznik průmyslové zóny;
- podpořit příchod zahraničních investic do mikroregionu;
- podpořit vybudování infrastruktury pro turistiku, společenské, sportovní a rekreační vyžití pro občany města i turisty;
- nezvyšovat konkurenci místních firem (zákaz usídlení společností s obdobným oborem podnikání, jako mají stávající firmy);
- preferovat materiál z místního naleziště na obnovu staveb (vápenec);
- zjednodušit stavební řízení – dosud příliš časově náročné;
- zlepšit informovanost o záměrech města – při osobních kontaktech;
- zajistit větší pořádek a bezpečnost ve městě.

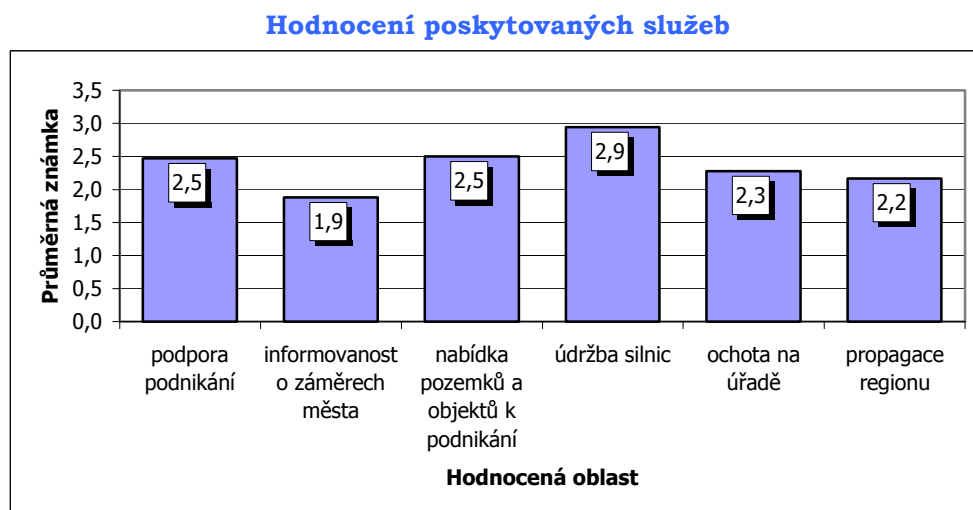
Přípravenost na vstup do EU

Dalším důležitým zjištěním je skutečnost, že 88% dotázaných firem na Broumovsku je již nyní připraveno na vstup ČR do Evropské unie a na změny s tímto krokem související. Téměř 41%

z nich očekává, že se jejich podmínky v podnikání zlepší a 23,5% naopak očekává zhoršení podmínek. Dle názoru respondentů se zhoršené podmínky projeví zejména zvýšením konkurence i nárůstem administrativy. Na druhé straně zlepšení očekávají podnikatelé v rozšíření obchodních trhů (např. do sousedního Polska), odstranění časově náročného odbavení na hranicích nebo v jednotné legislativě mezi členskými státy EU.

Vztah úřadů k podnikání

Dotazované společnosti byly požádány ohodnotit služby městského úřadu, které jsou uvedeny v následujícím grafu (jedná se o podporu podnikání, informovanost o záměrech města, nabídka pozemků k podnikání, údržba silnic, ochota a pružnost správního řízení na radnici a propagace regionu jako takového).

Firmy vyjádřily největší spokojenost s informovaností radnice o záměrech města – známka 1,9 (v této souvislosti je kladně hodnocen Broumovský zpravodaj i Náchodské listy) a propagace regionu, která je hodnocena známkou 2,2. Naopak nejhorší ohodnocení (známka 2,9) získala údržba městských silnic a také podpora podnikání by dle názoru respondentů měla být lepší (známka 2,5).

Dotázané společnosti posuzovaly služby státní správy celkem příznivě – pozitivně a bezproblémově je hodnocena práce živnostenského odboru, naopak stavební odbor je kritizován za často zdlouhavé jednání a byrokratický přístup k občanům.

Návrhy na součinnost

Návrhy na koordinaci vlastních rozvojových záměrů s vedením města a zapojení se do společného podniku s městem projevilo několik respondentů, přičemž se ve většině případů jednalo o iniciativu v oboru jejich činnosti (tj. např. ochota pracovat na zakázkách města, atd.).

Návrhy na součinnost podniků s radnicí:

- provozování městské a integrované dopravy – *P-transport*
- dohled popř. technické zázemí při úklidu veřejného prostranství v okolí firmy – *Dřevoterm*
- budování infrastruktury pro turistiku – *Elmon*
- vzdělávací činnost – školení a zkoušky řemeslníků ve vybraných oborech – *Elmon*
- obnova hradeb a komunikací – *Broumstav*
- oprava autobusových zastávek a dětského hřiště – *Broumstav*
- zajištění občerstvení, příj. rautů – *SOU společného stravování*
- svoz tříděného odpadu ze škol zdarma – *Scheele Bohemia*
- finanční příspěvek městu v případě příznivého zisku – *Komarp Dědov*
- ochota podílet se na organizaci turistických akcí – *LoMa sport*

Hlavní zjištění průzkumu

Ve městě je stabilizované podnikatelské prostředí, neboť 87% dotázaných společností nezamýšlí o změně svého působiště, pouze 2 firmy uvedly, že se hodlají přestěhovat.

Polovina z dotázaných společností v uplynulých pěti letech investovala do modernizace či rekonstrukce svých prostor, zhruba stejný počet firem se chystá v průběhu 1 – 4 let na inovaci výroby, případně rozšíření svých služeb.

Celkový počet pracovních sil se ve sledovaných firmách v průběhu 5-ti let snížil o 1,4%. Na příští rok sledované společnosti plánují zvýšení počtu svých zaměstnanců o 1,9%.

Na rozvoj podnikání firem má příznivý vliv znalost místního prostředí a dlouhodobá tradice v podnikání, malá konkurence společností obdobného zaměření a relativní dostupnost levné pracovní síly. Kladně je též hodnocen sezónní příliv turistů jako prostředek pro zvýšenou kupní síly v mikroregionu.

Nejčastější překážky v podnikání jsou zmiňovány: „odříznutí“ lokality od republiky – velká vzdálenost a špatná kvalita komunikací, nedostatečná podpora podnikání, malá kupní síla a vyšší nezaměstnanost (v kontrastu s citovaným nedostatkem kvalifikované pracovní síly).

Dle názoru zejména menších firem rozvoji podnikání též brání jejich umístění v CHKO (přísnější pravidla na zachování kvalitního životního prostředí). Větší firmy toto omezení nepocítují, neboť mají své výrobní programy již ošetřeny ve vztahu k CHKO.

Při hodnocení služeb práce radnice dotázané společnosti kladně hodnotily informovanost o záměrech města a dobrou propagaci regionu.

Méně příznivě hodnocení radnice je v podpoře podnikání (zejména malého a středního) a rozvoj průmyslu jako takového. Kritizováno je též leckdy zdlouhavé jednání na úřadech.

Průzkum názorů žáků 9. tříd ZŠ a studentů středních škol

(ZŠ Masarykova Broumov, ZŠ Broumov Hradební, ZŠ Martinkovice, ZŠ Teplice n. M., ZŠ Meziměstí, Gymnázium Broumov, Střední odborné učiliště společného stravování Teplice n. M.)

V průběhu prosince roku 2003 proběhl sondový dotazníkový průzkum názorů žáků 9. tříd základních škol a středoškolských studentů na Broumovsku. Celkem bylo dotázáno 175 žáků a studentů.

Úvod každého dotazníku obsahoval krátkou informaci o důvodu tohoto průzkumu a o připravovaném rozvojovém dokumentu Broumovska (včetně mapky, která vyznačuje mikroregion Broumovsko podle obvodů jednotlivých obcí v rámci okresu Náchod).

Obecně lze konstatovat (shrnout), že nejvíce respondentů se shodlo v následujících bodech: nedostatečná nabídka středoškolských oborů (maturitních i nematuritních), potřeba (vhodnost) výstavby krytého bazénu a venkovního koupaliště. Dále téměř 40 % dotázaných hodnotí své vyhlídky na život na Broumovsku na příštích 20 let jako *horší* (z možností výběru: *výborné, dobré, horší, špatné, nevím*), přičemž mezi nejčastější důvody patřily: malá nabídka pracovních příležitostí a skutečnosti, které dotazovaní souhrnně nazvali jako "umírání regionu" (odchod mladých lidí, nízká vzdělanostní úroveň obyvatel regionu, nárůst rómské populace). Rómy uvedlo také nejvíce respondentů jako nejzávažnější problém Broumovska (40 %).

Pokud se vrátíme podrobněji k jednotlivým otázkám, tak nejvíce respondentů postrádá na Broumovsku učiliště technického zaměření (26 %). Dále následují požadavky na obory zaměřené na cestovní ruch (24 %) a umělecká řemesla (21 %). U středních škol nejvíce procent získalo zaměření humanitní (21 %), zdravotní (20 %), technické (19 %) a střední škola zaměřená na cestovní ruch (17 %). Celkem 22 % respondentů se domnívá, že by na Broumovsku měla být vyšší odborná škola (u zaměření nejvíce převažuje programování a zdravotní zaměření).

Na otázku, zda by někdo měl organizovat v regionu volný čas pro dospívající mládež od 15 do 18-20 let odpovědělo 35 % *určitě ano* a 26 % *spíše ano*. Ovšem už nikdo nedokázal vyjádřit jasnou představu, jakou formou by to mělo být uskutečňováno. Mezi nejčastější odpovědi patří: více organizovaných koncertů, sportovních akcí a především provozování hudebního klubu zaměřeného na různé hudební žánry.

Na základě další otázky, která se týkala žáků a studentů bydlících na území Broumovska (celkem jich bylo 151 ze 175 dotázaných), vyplynulo, že téměř 50 % z nich pravidelně vyjíždí za zábavou a kulturou mimo region Broumovsko, aby mohli strávit volný čas podle svých představ. Jako nejčastější cíl jsou uváděny zábavní akce na Zděřině u Police nad Metují (a méně také kino Vesmír Náchod). Ze zbylých 24 respondentů, kteří na Broumovsko dojíždí pouze do školy, nemá nikdo z nich potřebu ve svém volném čase dojíždět do tohoto regionu za zábavou.

Co se týče kulturních akcí, tak 36 % dotázaných vyhledává hudební akce (typu Broumovská kytara), 34 % plesy a taneční zábavy (myšleno bez diskoték), 32 % divadelní akce a rovněž 32 % koncerty (nutno poznamenat, že každý mohl označit více odpovědí). U té kulturní akce, kterou respondent zakroužkoval, měl oznámkovat úroveň a jak je spokojen s četností konání v průběhu roku (*známkování: 1 výborná, 2 velmi dobrá, 3 dobrá, 4 horší, 5 špatná*). 44 % těch, kteří navštěvují hudební akce na Broumovsku, považují jejich úroveň za *velmi dobrou* – tj. známka 2 a 30 % za *dobrou* – tj. známka 3. U četnosti hudebních akcí pak 37 % uvedlo jako *dobrou* a 23 % jako *horší*.

Úroveň plesů a tanečních zábav hodnotí 30 % dotázaných jako *výbornou* a 38 % jako *velmi dobrou*. Co se týče četnosti, tak jako *velmi dobrou* hodnotí 33 % a 25 % jako *dobrou*.

Z 32 % dotázaných, kteří mezi kulturními akcemi vyhledávají koncerty, tak 23 % hodnotí jejich úroveň jako *výbornou*, 25 % jako *velmi dobrou*, 23 % jako *dobrou*, 20 % jako *horší* a 7 % jako *špatnou*. Četnost konání je už ovšem hodnocena poměrně negativně, neboť 37 % respondentů z těch, kteří navštěvují koncerty, hodnotí četnost konání v roce jako *horší* a 30 % jako *špatnou* (tzn. známky 4 a 5). Pouhá čtyři procenta hodnotí četnost konání jako *výbornou*. Nutno poznamenat, že výše uvedené hodnocení se týká především koncertů rockové, punkové, folkové a vážné hudby (byly uváděny nejčastěji).

Úroveň divadelních akcí hodnotí 43 % z těch, kteří ho navštěvují, jako *velmi dobrou* a 34 % jako *dobrou*. Četnost pořádání divadelních akcí v průběhu roku hodnotí 37 % jako *horší* (tzn. známka 4) a 32 % jako *dobrou* (známka 3).

Další otázka se týkala toho, jaká sportoviště by podle dotázaných byla potřebná na Broumovsku. Respondenti mohli vybrat více odpovědí, přičemž nejvíce byly společně označovány možnosti a) tj. krytý bazén + venkovní koupaliště s možností c) tj. místem pro netradiční sporty (př.: plocha s U-rampou pro kolečkové brusle a skateboardy, minigolf apod.). Výstavbu krytého bazénu + venkovního koupaliště požaduje 66 % dotázaných, přičemž hlavní zájem o krytý bazén

převažuje ze strany středoškolských studentů. 35 % žáků a studentů by uvítalo rozšíření míst pro netradiční sporty (konkrétně se jedná například o plochy se zmiňovanou U-rampou). Zimní stadion označilo jako za potřebné sportoviště na Broumovsku 35 % dotázaných. 13 % respondentů neoznačilo žádnou z výše uváděných možností a uvedlo možnost d) tzn. "jiné". U této možnosti nejvíce převažovaly tyto odpovědi: víceúčelová hala v Teplicích a fitcentrum v Meziměstí. Pouze výjimečně byla společně s touto možností d) ještě označena jiná možnost. Pouze 5 respondentů z celkových 175 odpovědělo, že žádné uváděné sportoviště není na Broumovsku potřeba a prospěšnější by bylo především zmodernizovat a dovybavit stávající sportoviště.

Na otázku, zda vidíte v rozvoji cestovního ruchu jedinou možnou budoucnost Broumova, odpovědělo 9 % *určitě ano*, 29 % *spíše ano*, 38 % *nevím*, 19 % *spíše ne* a 5 % *rozhodně ne*.

Okolo 17 % dotázaných hodnotí vyhlídky na svůj život na Broumovsku pro příštích 20 let jako *špatné*, 38 % jako *horší*, 29 % jako *dobré*, pouze 1 % jako *výborné* a ostatní na Broumovsku nebydlí nebo neví. Mezi nejčastější důvody, které vedly k tomu, že více jak polovina respondentů označila své vyhlídky na život na Broumovsku za *špatné* nebo *horší*, patřily: malá nabídka pracovních příležitostí a skutečnosti, které dotazovaní souhrnně nazvali jako "umírání regionu" (odchod mladých lidí, nízká vzdělanostní úroveň obyvatel regionu, nárůst rómské populace). Jak již bylo uvedeno, *dobré* vyhlídky na svůj život na Broumovsku označilo 29 % dotázaných a nejčastěji to bylo spojeno s rozvojem cestovního ruchu založeného na přírodních hodnotách Broumova, se vstupem ČR do EU a s vidinou pokračujících pozitivních změn, které se doposud udály v regionu od počátku 90. let.

Na otázku, co považujete za nejzávažnější problém Broumova, uvedlo téměř 40 % dotázaných rómské občany. Jako další nejzávažnější problémy jsou uváděny: nedostatek pracovních příležitostí a rostoucí kriminalita (obojí shodně okolo 14 %). Následuje celá řada „témat“, která byla uvedena jako jeden nejzávažnější problém 5 % dotázaných a to: neochota lidí na Broumovsku cokoliv podniknout a jejich nezájem o dění v regionu, špatný stav komunikací, nedostatek zájmových kroužků, nepořádek a neupravenost kolem domů.

Otázka č.1:

Oznámujte podle Vašeho názoru stupnicí 1-5 uvedené oblasti:

Známky: 1 = výborný, 2 = velmi dobrý, 3 = dobrý, 4 = horší, 5 = špatný

	známka			známka	
Úroveň školství na Broumovsku	1	5 %	Nabídka oborů	1	5 %
	2	34 %		2	16 %
	3	43 %		3	29 %
	4	14 %		4	27 %
	5	4 %		5	23 %
Kulturní vyžití	1	4 %	Sportovní vyžití	1	6 %
	2	22 %		2	30 %
	3	36 %		3	30 %
	4	23 %		4	26 %
	5	15 %		5	8 %
Přírodní prostředí	1	46 %	Památky (celkový názor)	1	32 %
	2	32 %		2	38 %
	3	14 %		3	21 %
	4	5 %		4	8 %
	5	3 %		5	1 %
Osobní bezpečnost, kriminalita	1	5 %	Celkový vzhled (čistota, upravenost) Broumova	1	1 %
	2	23 %		2	29 %
	3	28 %		3	35 %
	4	25 %		4	22 %
	5	17 %		5	10 %

Poznámka: v některých případech součet není 100 % (neodpověděli všichni respondenti)

Otázka č.2:

Pokud si myslíte, že na Broumovsku chybí střední nebo jiná škola (školy), vyberte z níže uvedených možností a zaměření:

učiliště - zaměření		střední škola - zaměření	
technické	26 %	technické	19 %

zemědělské	11 %	humanitní	21 %
ekologicko-krajinářské	17 %	ekologicko-krajinářské	12 %
ekonomické	17 %	zdravotní	20 %
cestovní ruch	24 %	ekonomicko-správní	15 %
umělecká řemesla	21 %	umělecké	14 %
		cestovní ruch	17 %
VOŠ (nejvíce bylo uváděno zaměření: zdravotní, umělecké, programování, hotelnictví)			22 %
vysoká škola (nejvíce bylo uváděno zaměření: ekonomické, zdravotní, informatika)			23 %
Nabídku oborů a škol považuje na Broumovsku za dostatečnou			5 %

Poznámka: každý respondent mohl vybrat více odpovědí (ale u středních škol a učilišť maximálně 2 odpovědi) – z tohoto důvodu přesahuje součet 100 %

Otázka č.3:

Měl by někdo organizovat v regionu volný čas pro dospívající mládež od 15 do 18-20 let?

- 35 % určitě ano
- 26 % spíše ano
- 24 % nevím
- 7 % spíše ne
- 6 % rozhodně ne

Otázka č.4:

pro ty, kteří bydlí v některé z obcí Broumova (151 z 175 → 86 %)

Stačí Vám možnosti využití volného času ve Vaší obci a okolí nebo musíte dojíždět mimo region, abyste mohl(a) trávit volný čas podle svých představ?

- 30 % z bydlicích možnosti stačí
- 47 % za zábavou a kulturou musí vyjždět mimo Broumovsko
- 21 % tráví volný čas doma
- 2 % nemá volný čas pro zábavu

pro ty, kteří bydlí mimo Broumovsko dojíždí sem do školy (24 z 175 → 14 %)

Dojždíte na Broumovsko ve svém volném čase za nějakou zábavou?

- 0 % ano
- 100 % nemá potřebu na Broumovsko dojíždět za zábavou ve svém volném čase

Otázka č.5:

Jaký druh kulturních akcí upřednostňujete? (bylo možno zakroužkovat více možností) U označených akcí měl respondent oznámkovat jejich celkovou úroveň a množství (četnost) konání v roce.

Známky: 1 = výborná, 2 = velmi dobrá, 3 = dobrá, 4 = horší, 5 = špatná

Druh kulturní akce	úroveň		četnost		Druh kulturní akce	úroveň		četnost	
	Zn.	%	Zn.	%		Zn.	%	Zn.	%
Divadelní akce - vyhledává 32 % z 175 dotázaných	1	9	1	7	Koncerty - vyhledává 32 % (především rocková, punková, folková, vážná hudba)	1	23	1	4
	2	43	2	12		2	25	2	11
	3	34	3	32		3	23	3	15
	4	8	4	37		4	20	4	37
	5	6	5	12		5	7	5	30
		%	%			%	%		
Plesy a taneční zábavy (nikoliv diskotéky) - vyhledává 34 %	1	30	1	8	Hudební akce (typu Broumovská kytara apod) - vyhledává 36 %	1	19	1	11
	2	38	2	33		2	44	2	14
	3	22	3	25		3	30	3	37
	4	5	4	15		4	5	4	23
	5	3	5	10		5	-	5	9
		%	%			%	%		
Výstavy - vyhledává 21 %	1	16	1	13	Diskusní setkání - vyhledává 9 %	1	20	1	13
	2	43	2	24		2	27	2	27
	3	27	3	24		3	27	3	20
	4	8	4	19		4	13	4	7
	5	5	5	11		5	13	5	27
		%	%			%	%		
Jiné - označilo 10 % - z nich většina uvedla "diskotéku", přičemž hodnocení úrovně i četnosti bylo vždy 4 nebo 5									

Žádné kulturní akce z výše uvedených nevyhledává 8 %

Poznámka: u hodnocení úrovně a četností nemusí být vždy součet 100 %, protože někteří nevedli odpověď

Otázka č.6:

Jaké sportoviště byste označil(a) jako potřebné na Broumovsku? (možno označit 2 odpovědi)

66 % krytý bazén + venkovní koupaliště

35 % zimní stadion

35 % místa pro netradiční sporty (př.: plocha s U-rampou pro skateboardy a kolečkové brusle, minigolf apod.)

13 % jiné: nejvíce se objevovalo: víceúčelová hala v Teplicích, fitcentrum v Meziměstí

3 % nic takového není potřeba (raději zmodernizovat a dovybavit stávající sportovní zařízení)

Otázka č.7:

Vidíte v rozvoji cestovního ruchu jedinou možnou budoucnost Broumovska?

9 % určitě ano

29 % spíše ano

38 % nevím

19 % spíše ne

5 % určitě ne

Otázka č.8:

Jak byste celkově zhodnotil(a) vyhlídky pro život na Broumovsku na příštích 20 let?

1 % výborné

29 % dobré

38 % horší

17 % špatné

15 % nevím

Otázka č.9:

Zamyslete se a napište, co považujete za nejzávažnější problém Broumovska?

(viz slovní hodnocení dotazníkového průzkumu)

Průzkum neziskových organizací

V rámci Programu rozvoje Broumova proběhl v listopadu a prosinci v našem mikroregionu Průzkum neziskového sektoru. Podobný průzkum nebyl doposud na Broumovsku realizován a tak se jedná o první informace tohoto druhu.

Od starostů a starostek obcí jsme získali kontakt na 65 neziskových organizací z celého Broumova.

Každá nezisková organizace byla oslovena prostřednictvím dotazníku. Otázky byly zaměřeny na problémy, se kterými se organizace při své činnosti setkávají, jaké nejzávažnější problémy vnímají ve své obci. Zároveň se snaží monitorovat projekty, které neziskové organizace připravují a které mají v delším časovém horizontu zájem realizovat.

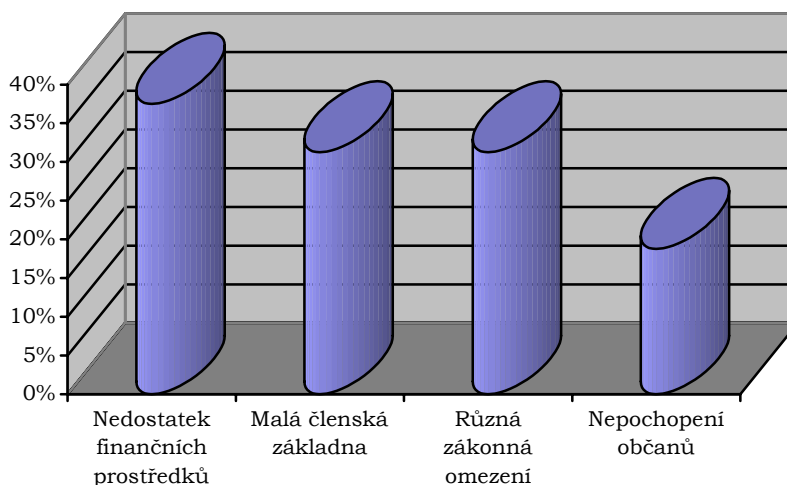
V úvodu každého dotazníku měli zájmové organizace uvést název sdružení, adresu, kontaktní osobu a stručně vypsát oblast jejich zájmů a působnosti a jestli mají zpracovanou koncepci rozvoje své činnosti (v případě že ano, kde je možné se s ní seznámit). Odpovědělo celkem 25% neziskových organizací.

Položené otázky:

1. S jakými problémy se nejčastěji setkáváte při činnosti Vaší organizace?

Výsledky průzkumu

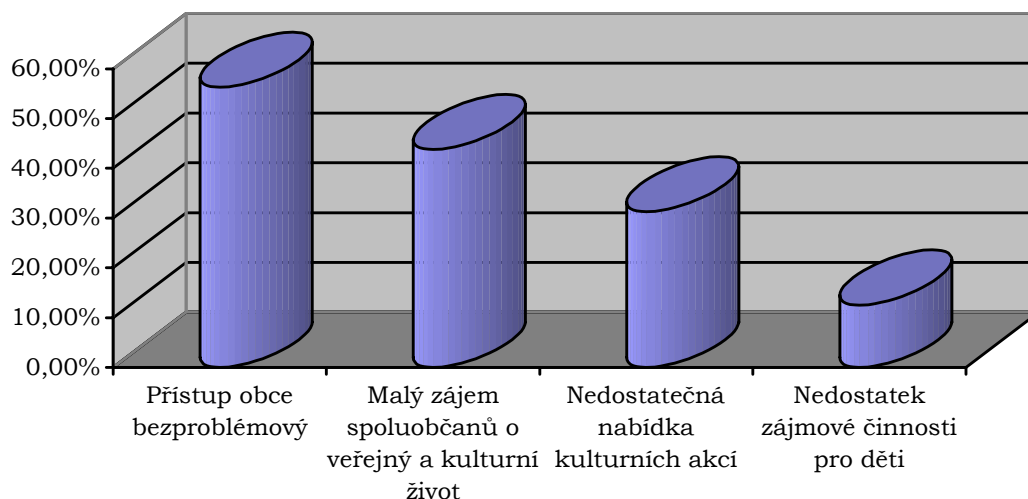
Nejčastějším problémem NO je nedostatek finančních prostředků (37,5%). S tím souvisí nedostatečná vybavenost, nevyhovující prostory, nedostatek financí na výplatu mezd, ubytování a stravování případných hostů. Dalším problémem je nezáměr spoluobčanů angažovat se v zájmových organizacích a nízká členská základna. Jedním z důvodů může být naprostá neinformovanost a nevzdělanost o neziskovém sektoru, jeho cílech a principech. Dalším faktorem jsou jednotlivá zákonná omezení 31,25% (např. Odebírání ale i přiznávání inv. důchodů, připravovaný zákon o povinných lékařských prohlídkách pro dobrovolné hasiče, špatné zákony ve vztahu k myslivosti atd.) V 18,75% se neziskové organizace setkávají s nepochopením občanů pro dobrovolnou neziskovou práci.

2. Jaké nejzávažnější problémy vnímáte ve Vaší obci?

Výsledky průzkumu

56,25% neziskových organizací vnímá přístup obce bezproblémově. V 43,75% upozorňovali členové organizací na malý zájem spoluobčanů o veřejný a kulturní život a o práci zastupitelstva. Vyskytoval se i názor na nedostatečné kulturní zázemí, nízký počet pořádaných kulturních akcí (31,25%) a na nedostatečnou nabídku zájmové mimoškolní činnosti pro děti (12,5%).

3. Jaké záměry a projekty máte v plánu realizovat v nejbližších letech?

Většina neziskových organizací chce pokračovat ve svých doposud pořádaných každoročních akcích a jen některé mají dlouhodobější koncepci.

Volné sdružení broumovských autorů pořádá každoročně poslední víkend v září Dny poezie.

Český svaz chovatelů pořádá letos Výstavu drobného zvířectva ve dnech 24. – 25.4.2004. Rádi by se účastnili místních i celostátních výstav.

Sdružení zdravotně postižených chce pokračovat v pomoci zdravotně postiženým občanům v Broumově a okolních vesnicích tím, že bude pro ně pořádát různá setkání, zajišťovat návštěvy imobilních členů v místě bydliště. Alespoň 2x ročně uspořádat valnou hromadu a zájezd. Svým členům se také snaží pomoci i po stránce administrativní (tzn. psát žádosti a odvolání proti rozhodnutí soc. a důch. komisí atd.)

Hlavní prioritou občanského sdružení TUŽ se, Broumovsko! je péče o přírodní a kulturní dědictví, ekologická osvěta a výchova a obecně růst environmentální vzdělanosti, zlepšování vztahů mezi člověkem a prostředím na Broumovsku, pokračování v konkrétních projektech rozběhlých z minulosti je předmětem aktuální diskuse.

Skalní záchranná služba v CHKO Broumovsko chce znovu vybudovat ve spolupráci s Krajským výborem Českého horolezeckého svazu a horolezeckým oddílem Náchod vyhořelou "Náchodskou" chatu v níž by mimo jiné měla být i jejich základna a vedle veřejné tábořiště, z jehož výtěžku by měly být kryty náklady na provoz chaty.

Městské kulturní středisko a divadelní soubor J.K.Tyl Meziměstí pořádají společně pravidelní každoroční divadelní hry (v roce 2003 byl jubilejní 40. ročník). Divadelní soubor nacvičuje své hry, se kterými jezdí hostovat na různé soutěže, festivaly a běžná divadelní vystoupení.

Collegium pro arte antiqua má v plánu realizovat v letech 2004 – 2006 Broumovsko můj domov a Broumovské Léta hrátky. Pravidelně každé léto probíhá Broumovské Bystření (nabídka prázdninových aktivit).

Dům dětí a mládeže ULITA Broumov chce zrealizovat projekt „Nízkoprahový“ klub pro mládež, hřiště pro týmové aktivity a hry a má zájem rozšířit činnosti v oblasti spontánní činnosti.

Tělovýchovná jednota Jiskra Adršpach má v plánu vybudovat v roce 2004 tenisový kurt, v letech 2004-2006 hernu pro stolní tenis a okolo roku 2010 sportovní halu.

4. Máte nějaké náměty a návrhy na rozvoj činnosti Vaší organizace, které by přispěly k rozvoji regionu?

Výsledky průzkumu

Myslivecké sdružení Božanov nabídlo pomoc při zvelebování obce a veřejné zeleně v jejich obci.

Myslivecké sdružení Stěna Otovice má zájem zachovat honební společenstvo v obci v současných podmínkách.

Český svaz chovatelů Otovice má zájem přispět k rozvoji regionu pořádáním výstav alespoň 2x ročně, pořádáním přehlídek stolového bodování zvířat apod.)

Český zahrádkářský svaz v Olivětíně by rád poskytl možnost služeb jak pro členy, tak i pro ostatní občany Broumova a okolí i pro spádovou oblast Polska při zpracování ovoce (moštování, zaváření, sušení atd.). Nutná je ale oprava a částečně nové vybavení moštárny.

TUŽ se, Broumovsko! se snaží podporovat kulturní a společenské středisko Centrum Broumov, Středisko environmentální vzdělanosti RUCE v Křinicích a Týden pro broumovské kostely. Projekty velmi prospívaly rozvoji regionu, ale k jejich zajištění by bylo třeba mnohem větší podpory místní komunity, první projekt musel být pro nedostatek kapacity sdružení ukončen, druhý se řeší a třetí byl zrušen nepochopením církve.

Vizi organizace je založení Komunitního centra Broumovska a školy Obnova venkova na Broumovsku (ve spolupráci se střediskem RUCE).

Divadelní soubor J.K.Tyl Meziměstí by rád zařadil své divadelní hry do soutěžní postupové kategorie, ovšem k tomuto záměru chybí finanční prostředky a ubytovací kapacity v Meziměstí, také by chtěli pravidelně pořádat festival country a folkové hudby, ovšem finanční náklady na tuto akci jsou nad jejich možnosti.

Collegium pro arte antiqua má zájem zrealizovat řady vzdělávacích programů v oblasti podpory talentovaných mladých lidí, ochrany a revitalizace kulturního dědictví a krajiny Broumovska a rozvoje tzv. měkké formy cestovního ruchu.

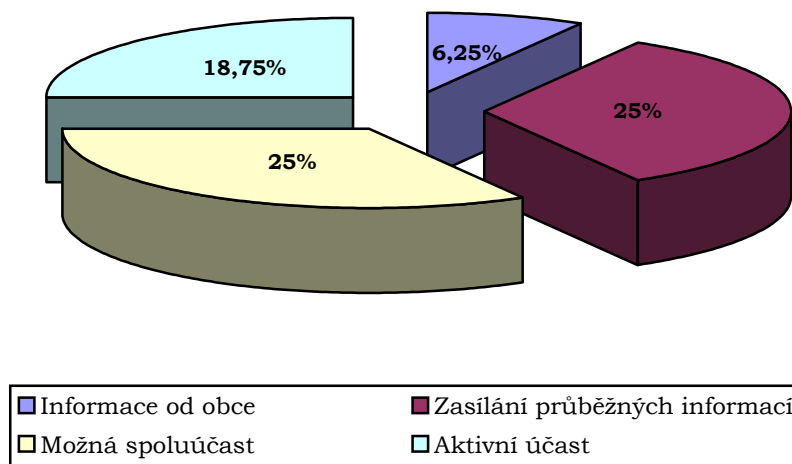
Dům dětí a mládeže Ulita Broumov nabízí ubytování v jejich budově pro kolektivy, děti, mládeže i dospělých – turistické oddíly, vedoucí zájmových organizací, vícedenní kurzy atd. (využití půdy-přestavba).

Podnikatelský klub Broumovska chce pomoci malým a středním podnikání formou pořádání diskusních setkání a různých seminářů pro podnikatele, vydávání propagačních materiálů, psaní projektů.

5. Máte zájem zapojit se do procesu tvorby strategického plánu rozvoje Broumovska?

Výsledky průzkumu

Jen 6,25% neziskových organizací je pravidelně informováno o průběhu Programu rozvoje Broumovska od obce. Dalších 25% organizací mají zájem o zasilání průběžných informací o průběhu procesu. Na možnou spoluúčast se přihlásili 25% zájmových organizací a na aktivní účasti při tvorbě strategie by se chtělo podílet také 25% organizací. Zbývajících 18,75% oslovených organizací neuvedlo žádnou odpověď.

6. Další náměty, doporučení

Výsledky průzkumu

Jedním z doporučených návrhů bylo vytvoření adresáře neziskových organizací podle zájmového členění.

Dalším námětem byla realizace „Burzy projektů“ s přeshraničním rozsahem dovolujícímu nabídnout zatím nerealizované projekty ke spoluúčasti jiným partnerům, samosprávám nebo podnikatelům k podpoře či přímé spolupráci.

Seznam neziskových organizací

Název neziskové organizace	Adresa sdružení	Zájmy a působnost
----------------------------	-----------------	-------------------

SDH Hejtmánkovice	Hejtmánkovice 156 Broumov 550 01	Požární prevence
Myslivecké sdružení Božanov	Božanov 549 74	Společný výkon práva myslivosti v pronajaté honitbě v souladu se schváleným plánem mysl. hospodaření
Volné sdružení Broumovských autorů		Literární tvorba poezie, večery poezie, setkání autorů
Český svaz chovatelů	Otovice 549 72	Chov a výstavy drobného domácího zvířectva
Klub důchodců Otovice	Otovice 549 72	Pravidelné schůzky a provádění výstav ručních prací atd.
Myslivecké sdružení Stěnavá	Otovice 549 72	Chov a lov zvěře
Český zahrádkářský svaz Základní organizace Broumov - Olivětín		Zahrádkářská činnost pro rekreaci, zájmové pěstování květin a zeleniny, besedy, přednášky, zájezdy
Sdružení zdravotně postižených	Mírové náměstí 228 Broumov 550 01	Podávání informací v soc. oblasti, psaní žádostí a odvolání, návštěvy imobilních členů, zájezdy, posezení, valné hromady
TUŽ se Broumovsko!, regionální pobočka Společnosti pro trvale udržitelný rozvoj	Klášteří 240, p.p. 55 Broumov 550 01	Péče o krajinu a historické dědictví, ekologická osvěta a výchova, komunitní spolupráce, rozvoj kultury, mezinárodní spolupráce
Český červený kříž	Martínkovice 549 73	Přednášky na různá témata pro veřejnost.
Skalní záchranná služba v CHKO Broumovsko	Náchodská 530 Velké Poříčí 549 32	Pomoc při záchranných pracích profesionálních složek integrovaného záchranného systému ČR ...
TJ Jiskra Adršpach	Horní Adršpach 126 Adršpach 549 52	Sportovní činnost členů TJ a ostatních občanů obce
Divadelní soubor J.K.Tyl Meziměstí	Městské kulturní středisko, divadelní soubor 5. května 1 Meziměstí 549 81	Amatérské divadlo
Collegium pro arte antiqua	Klášteří zahrada 1 Broumov 550 01	Ochrana, dokumentace a znovuoživení kulturního dědictví, tvorba vzdělávacích a prožitkových programů v oblasti užitého umění.
Dům dětí a mládeže Ulita Broumov	Komenského 245 Broumov 550 01	Volný čas dětí, mládeže a dospělých
Podnikatelský klub Broumovska	Smetanova ul. Broumov 550 01	Pořádá diskusní setkání a odborné semináře, je aktivní v otázkách problémů týkajících se hospodářství, provozuje osvětovou / agitační činnost, vyhledává dialog s úřady a veřejností, spolupracuje s politickými stranami, s místními a regionálními hospodářskými, průmyslovými a zaměstnavatelskými organizacemi, připravuje a realizuje technické analýzy, studie a projekty nebo na nich spolupracuje se subjekty, které sledují slučitelné cíle, provozuje publikační a vydavatelskou činnost, reprezentuje zájmy svých členů vůči tuzemským i mezinárodním organizacím a vůči veřejnosti.